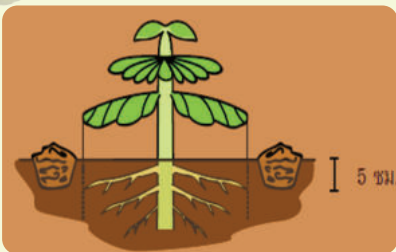

การบำรุงดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

การปลูกสร้างสวนไม้สะเดาเทียมเพื่อการค้าเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยเพื่อให้เจริญเติบโตดี ซึ่งปัจจุบันนิยมใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมฟอสเฟตสูตรต่างๆ เช่น 16-20-0, 18-22-0, 20-20-0 แทนได้ โดยใส่อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ทุก 4 เดือน ร่วมกับปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝนประมาณ 100-400 กรัม/ต้น

การปลูกซ่อม

ควรเริ่มทำตั้งแต่ปลูกครั้งแรกไปได้ 1-2 เดือน ในปีที่ 2-3 ควรปลูกซ่อมตั้งแต่ต้นฤดูฝน และปลูกซ่อมอีกครั้งก่อนสิ้นฤดูฝน หลังจากปีที่ 3 ไปแล้ว ไม่ควรปลูกซ่อมเพราะจะทำให้ต้นไม้ที่ปลูกซ่อมเจริญเติบโตไม่ทันต้นอื่น ๆ

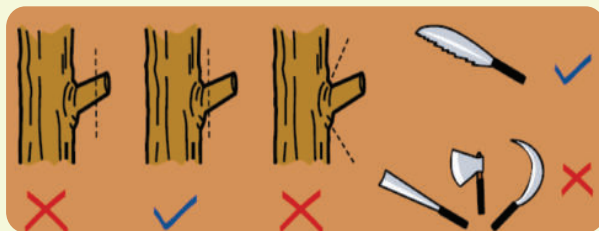
การกำจัดวัชพืช

ควรกระทำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง คือ ช่วงก่อนฤดูฝนและหลังฤดูฝนก่อนถึงฤดูแล้ง โดยเฉพาะหญ้าคาควรไถพรวนด้วยพานไถพรวนหรือถางวัชพืชโดยรอบบริเวณที่ปลูก อาจกระทำโดยใช้เครื่องจักร แรงงานคน หรือใช้สารอินทรีย์หรือสารเคมี

การลิดกิ่ง

โดยธรรมชาติแล้วไม้สะเดาเทียมจะเป็นไม้ที่ลิดกิ่งเองโดยธรรมชาติ แต่เพื่อเป็นการช่วยให้การลิดกิ่งสม่ำเสมอควรจะช่วยตัดแต่งกิ่งในช่วง 2-3 ปีแรก โดยเริ่มกระทำในปีที่ 2 เพื่อเพิ่มความตรงและปริมาตรของเนื้อไม้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

โดยตัดแต่งกิ่งก่อนฤดูฝนจะมาถึงเพราะในฤดูฝนเป็นฤดูที่ต้นไม้กำลังเจริญเติบโต และตั้งแต่ปีที่ 3 ขึ้นไป ควรตัดแต่งกิ่งจนกระทั่งกิ่งสุดท้ายอยู่เหนือระดับไม้ไม่น้อยกว่า 5 เมตร จึงปล่อยให้ลิดกิ่งเองตามธรรมชาติ

การป้องกันไฟ

สำหรับการปลูกเป็นแปลงขนาดใหญ่ ควรหมั่นกำจัดวัชพืชในช่วงฤดูแล้งและอาจตัดถนนให้เหมาะสมสำหรับการนำยานพาหนะเข้าไปปฏิบัติงาน จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับดับไฟให้พร้อม เช่น พลั่ว คราด จอบ ถังน้ำ

สำหรับไม้สะเดาเทียมที่ถูกไฟไหม้ให้รีบตัดออกนำไปใช้ประโยชน์ เพราะอาจเป็นแหล่งในการเกิดโรคและแมลงต่าง ๆ ได้

การป้องกันศัตรูแมลงและโรค

สำหรับโรคพืชที่เกิดขึ้นกับไม้สะเดาเทียม จากการสำรวจพบไม้ที่มีอายุ 1-2 ปี จะเกิดโรคเน่าคอดินไม่มากนัก โดยจะพบในสวนของเกษตรกรที่ขาดการบำรุงรักษาและการจัดการที่ดี นอกจากนี้ยังพบหนอนผีเสื้อเจาะลำต้นไม้สะเดาเทียมแต่ไม่รุนแรงมากนัก สำหรับต้นกล้าที่อายุน้อยพบว่ามีโรคเน่าคอดิน ซึ่งสามารถป้องกันได้โดยตากดินแปลงเพาะด้วยแสงแดดอย่างน้อย 10-15 วันเพื่อทำลายเชื้อโรคในดิน หรือฉีดยาป้องกันและกำจัดเชื้อราเป็นครั้งคราว 1-2 สัปดาห์/ครั้ง และโรคใบไหม้ซึ่งจะพบแผลแห้งขนาดใหญ่บริเวณใบหรือขอบใบ ป้องกันและกำจัดโดยใช้ยา BENLATO, VITAVAX, SAPROL หรือ BUSAN หรือจะใช้ชีววิธี โดยการนำเชื้อราไตรโคเดอร์มาละลายน้ำสะอาดอัตรา 2-4 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นเมื่อโรคเริ่มเกิดใหม่หรือใช้วิธีป้องกันทุก 1-2 สัปดาห์ จนกว่าโรคจะหาย

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

กรมป่าไม้ 61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0 - 2579 7725

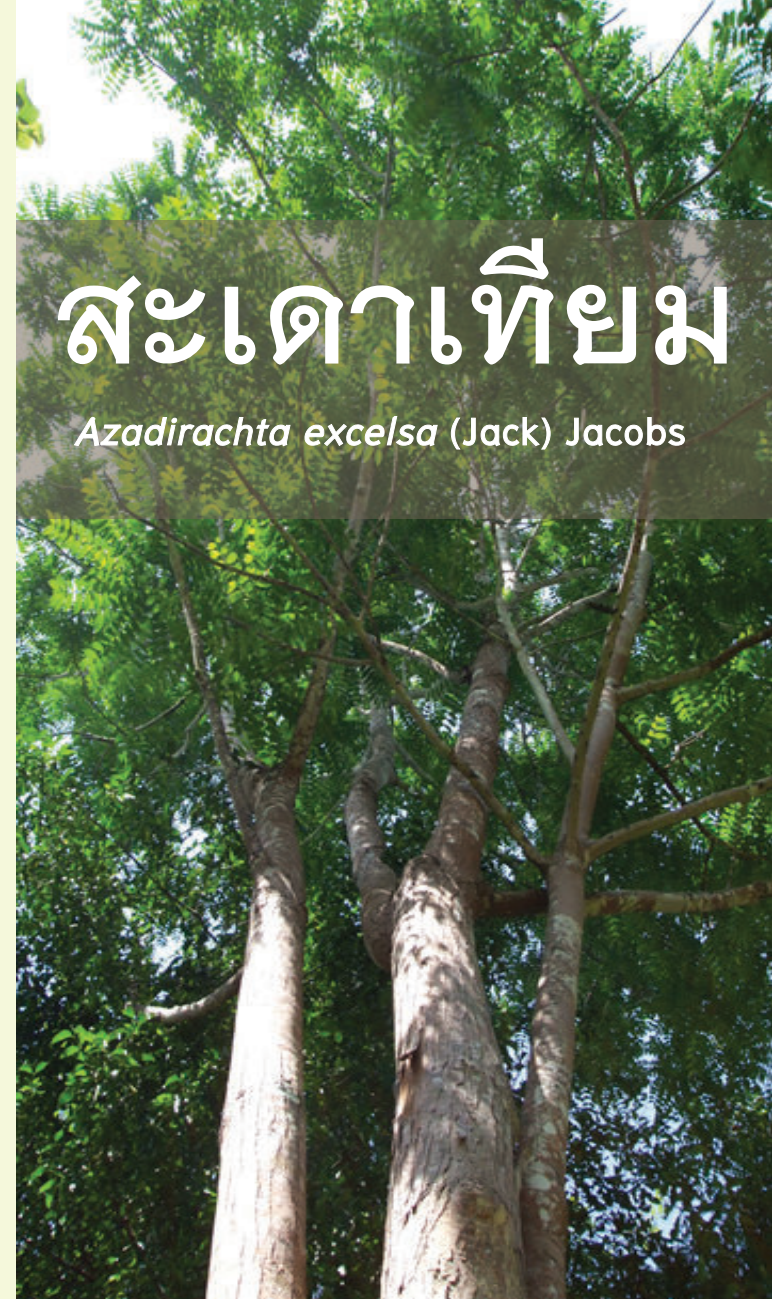
0 - 2561 4292-3 ต่อ 5536

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

สะเดาเทียม

Azadirachta excelsa (Jack) Jacobs

กรมป่าไม้

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

สะเดาเทียม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Azadirachta excelsa* (Jack) Jacobs
ชื่อวงศ์ MILIACEAE
ชื่อพื้นเมือง เทียม (ทั่วไป), สะเดาช้าง (ตรัง)
ชื่อทางการค้า : Indian Walnut

ลักษณะทั่วไป

เป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ไม่ผลัดใบ สูง 35-40 เมตร
ขึ้นกระจัดกระจายในป่าดิบ ที่ราบและที่ลาดเขา ที่สูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 1,300 เมตร

ลำต้น เปลาดตรง เมื่ออายุยังน้อยเปลือกจะเรียบ แต่เมื่ออายุมากขึ้นเปลือกจะแตกล่อนเป็นแผ่น โคนต้นเป็นพูพอนเล็กน้อย เรือนยอดเป็นพุ่มค่อนข้างโปร่ง มีกิ่งก้านน้อย เนื้อไม้สีน้ำตาลแดง

ผล รูปไข่ เมื่อผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่สีเหลือง ขนาด 2.4-3.2x1.3-1.6 เซนติเมตร เปลือกผลหนา มีเนื้อภายในนุ่มรับประทานได้เปลือกหุ้มเมล็ดบางแต่แข็ง ผลจะแก่เต็มที่ประมาณเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ก้านใบยาว 20-60 เซนติเมตร ขึ้นรวมกันเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง ใบย่อยเรียงเล็กน้อยจำนวน 7-11 คู่ ใบย่อยรูปใบหอกแกมใบมน ฐานใบเบี้ยวไม่เท่ากัน ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ยกเว้นขณะที่ยังเป็นกล้าไม้ ขอบใบจะหยักเป็นฟันเลื่อย ใบหนาเกลี้ยงและมีสีเขียวเป็นมัน

ดอก ออกเป็นช่อตามซอกใบ ดอกสีขาวอมเขียวอ่อน มีขนสั้นละเอียดปกคลุม มีกลิ่นหอม ก้านดอกยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบดอกสั้นมีขนาดเล็กสีเขียว กว้างประมาณ 1 มิลลิเมตร ปลายแหลม กลีบดอกมี 5 กลีบ ขนาดยาว 5.5 มิลลิเมตร กว้าง 1.5-2.2 มิลลิเมตร ออกดอกประมาณต้นเดือนมีนาคม

การปลูก

การปลูกไม้สะเดาเทียม ก่อนปลูกจะขุดหลุมขนาดประมาณ 60x60x60 เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับกล้าไม้ รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักคลุกเคล้ากับดิน หรืออาจใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 1 ช้อนโต๊ะ และยาป้องกันแมลง เช่น พุราดาน 5-10 กรัม คลุกเคล้ากับดินและสำหรับกลบหลุมด้วยก็จะทำให้กล้าไม้มีอัตราการรอดตายสูง และเจริญเติบโตดี สำหรับระยะปลูกไม่แน่นอน แล้วแต่วัตถุประสงค์ของเกษตรกร เช่น ปลูกในเชิงพาณิชย์ เน้นการปลูกไม้ชนิดเดียว ใช้ระยะปลูก 2x2, 6x6 และ 8x8 เมตร

พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก

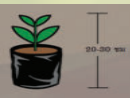
โดยธรรมชาติแล้วไม้สะเดาเทียมสามารถขึ้นได้ดีในป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้งของทุกภาค แต่จะพบมากในท้องที่ภาคใต้บริเวณที่ราบและที่ลาดเขา ที่สูงจากระดับทะเลปานกลางไม่เกิน 1,300 เมตร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตั้งแต่ 1,600-2,000 มิลลิเมตรต่อปี และมีช่วงแล้งไม่ยาวนานเกินไป สภาพพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังไม่เหมาะสมในการปลูกไม้สะเดาเทียม ไม้สะเดาเทียมเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีลักษณะเป็นดินร่วนที่มีหน้าดินลึกและดินร่วนปนทราย ซึ่งจะมีการระบายน้ำและอากาศที่ดี จากการสำรวจแปลงปลูกไม้สะเดาเทียมของเกษตรกรและในสภาพธรรมชาติที่ขึ้นปะปนกับพืชสวนอื่น ๆ เช่น มังคุด เงาะ ลองกอง ยางพารา พบว่าไม้สะเดาเทียมที่ปลูกในที่ราบดินดีจะมีอัตราการเจริญเติบโตดีกว่าที่ปลูกในพื้นที่ลาดชัน

สำหรับในพื้นที่อื่นที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายภาคใต้ก็สามารถปลูกไม้สะเดาเทียมได้ เช่น พื้นที่ที่ปลูกไม้ยางพาราในภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมคล้ายภาคใต้ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกไม้ยืนต้นร่วมกับยางพาราสามารถขอรับเงินอุดหนุนจากการยางแห่งประเทศไทยได้อีกด้วย

-

1. ไถพรวนไผ้ดินเดิม
-

2. ปักหลักหมายระยะปลูก
-

3. ขุดหลุมปลูก 40x40x40 ซม.
-

4. กล้าอายุ 4-5 เดือน
-

5. ฝังถุงพลาสติกออก
-

6. กลบดินรอบต้นให้แน่น ลึกกว่าระดับดิน 8-10 ซม.

การใช้ประโยชน์

ไม้สะเดาเทียม จัดอยู่ในไม้โอเนกประสงค์คือใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคใต้และของประเทศ เนื่องจากไม้สะเดาเทียมเป็นไม้ที่โตเร็ว สูงใหญ่ ลำต้นตรง เนื้อไม้คุณภาพดี เนื้อไม้ค่อนข้างละเอียด สม่่าเสมอ เสี้ยนตรง น้ำหนักเบามีความแข็งแรงปานกลาง ใสกบดตกแต่งง่าย จึงเหมาะที่จะนำมาทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ ตกแต่งภายใน บุผนัง ทำบานประตู หน้าต่าง ในภาคใต้เกษตรกรยังนิยมนำไม้สะเดาเทียมมาแปรรูปเป็นไม้ก่อสร้างบ้านเรือน ใช้งานในร่ม เช่น ใช้ทำโครงหลังคาบ้าน กระดานกั้น กระดานปูพื้น เป็นต้น สามารถปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับ และดอกสะเดาเทียมนั้นสามารถนำมา ร้อยมาลัยและใช้ผสมในตำรายาไทยแผนโบราณได้อีกด้วย

ที่มา: สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้, กลุ่มงานพฤกษศาสตร์ป่าไม้, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช